

Skolmat

Foto: Svenska FN-förbundet

Välkomna

Idag ska vi prata om en av de viktigaste investeringarna för att långsiktigt förbättra ett helt lands ekonomi, utveckling och sociala situation - utbildning!

Jag/Vi kommer presentera grunderna i vårt projekt Skolmat och gå in på FN:s utvecklingsmål samt vikten av att alla barn – inklusive flickor – ska få lära sig läsa och skriva.

Vad är hunger?

- Undernäring
- Felnäring
- Avmagring

Foto: WFP/Abcer Etela

En under- eller felnärdd person kan inte upprätthålla kroppens normala funktioner, såsom att växa och motstå sjukdomar. Fysisk aktivitet blir svårt och inlärningsförmågan nedsatt. Kort kan man förklara hunger genom tre kategorier

Undernäring – när en persons matintag inte innehåller tillräckligt med kalorier (energi) och andra näringsämnen för att ge kroppen dess minsta behov. Till slut förbrukar kroppen muskler och fettdepåer för att överleva.

Felnäring – ett otillräckligt och obalanserat intag av protein, energi- och mikronäringsämnen. Det gör kroppen inaktiv och svag och felnäring går hand i hand med infektioner och sjukdomar.

Avmagring – en allvarlig viktninskning och akut undernäring, ofta orsakad av svält och sjukdomar

Källa:

<http://sv.wfp.org/hunger/fr%C3%A5gor-om-hunger> (2017?)

Om hunger

- Världens största hälsorisk.
- 795 miljoner människor lider av hunger.
- Dödsfall bland barn är starkt kopplat till undernäring.

Hunger är världens största hälsorisk - det dödar fler människor varje år än aids, malaria och tuberkulos tillsammans.

Det finns 795 miljoner människor som lider av hunger i världen i dag. Det betyder att var nionde person inte får i sig tillräckligt med näring för att kunna leva ett friskt och aktivt liv. Källa: <http://www1.wfp.org/zero-hunger>

En tredjedel av alla dödsfall bland barn under fem år i låginkomstländer är kopplat till undernäring. Om barn inte behandlas för under- eller felnäring innan de nått två års ålder får de skador för resten av livet i form av kronisk undernäring. Bland annat kommer det att få konsekvenser för kroppen att utvecklas och växa men också den mentala tillväxten, då kronisk undernäring förhindrar tillväxten av hjärnan.

Källa: [http://sv.wfp.org/hunger\(2017?\)](http://sv.wfp.org/hunger(2017?))

<http://sv.wfp.org/node/16147>

<http://www1.wfp.org/nutrition> -- **Nearly half of all child deaths are related to undernutrition?**

Om hunger

- 216 miljoner färre lider av hunger sedan 1990.
- Andelen barn som lider av hunger har halverats sedan 1990.

Foto: Svenska FN-förbundet

Den goda nyheten är att hunger går att stoppa. Det finns tillräckligt med mat i världen. Med dagens kunskap och med politisk vilja, är det möjligt att lösa problemet.

Det är viktigt att lyfta de stora framsteg som har gjorts för att avskaffa hunger! Trots att världens befolkning ökar, finns det 216 miljoner färre människor som lider av hunger idag än jämförelsevis 1990.

Källa: <http://www1.wfp.org/zero-hunger>

Andelen barn under 5 år som är undernärda har nästan halverats sedan 1990 och i utvecklingsregionerna har antalet undernärda människor nästan halverats från 23 % (1990) till beräknade 12,9 % (2014-2016).

Källa: <http://varldskoll.se/millenniemaalen-del-4-hur-manga-hungriga-manniskor-finns-det-i-varlden/> (2015)

Om hunger och utbildning

- 66 miljoner barn går hungriga till skolan.
- 57 miljoner barn går inte i skolan alls.

Foto: UN Photo/Tobin Jones

Utbildning är utveckling. Varje dag går 66 miljoner barn i låginkomstländer hungriga till skolan. Fortfarande finns det cirka 57 miljoner barn i skolåldern som inte går i skolan alls.

Vem som får chansen att gå i skolan skiljer sig också beroende på etnisk tillhörighet, kön och klass. Den största anledningen till att barn inte får gå i skolan är fattigdom och svält. Barn i ekonomiskt utsatta familjer måste ofta hjälpa till med arbete i hemmet eller i jordbruket.

Att det inte finns tillräckligt med skollokaler, för få lärare eller att skolan och vägen dit är en otrygg plats bidrar också till att barn inte får gå i skolan.

Källa: <http://varldskoll.se/global-utveckling/>

Källa: <http://fn.se/vi-gor/vi-stodjer-viktiga-fn-projekt-i-varlden/skolmat/skolmatsprojektet/>

<http://varldskoll.se/global-utveckling/>

Flickors utbildning

- Idag börjar lika många flickor som pojkar skolan.
- Men – färre flickor än pojkar går klart skolan.

Foto: UN Photo/Tobin Jones

Effekterna för flickor är särskilt stora. Idag börjar lika många pojkar och flickor skolan, men det är vanligare att flickor måste avsluta sin utbildning. Ofta bortprioriteras döttrarna. De kan tvingas giftas bort eller stanna hemma för att hjälpa familjen.

För varje år som en flicka får utbilda sig vidare efter grundskolan ökar hennes framtida inkomst med cirka 10 procent. Om en kvinna har fått chansen att utbilda sig ökar chanserna för att hon gifter sig senare, skaffar färre och mer hälsosamma barn som dessutom i större utsträckning får möjlighet att utbilda sig. Det skapar både social och ekonomisk utveckling för hela samhället.

Utbildning är utveckling, likaså är jämlikhet och jämställdhet.

Källa: <http://fn.se/vi-gor/vi-stodjer-viktiga-fn-projekt-i-varlden/skolmat/skolmatsprojektet/effekter-av-skolmatsprojektet/>
<http://fn.se/wp-content/uploads/2016/08/Filmdiskussion-Skolmat.pdf>

Utbildning

- Idag får 9 av 10 barn börja skolan.
- Det är rekord – aldrig tidigare har så många barn fått möjligheten att börja skolan.

Foto: Svenska FN-förbundet

Det är viktigt att lyfta de framsteg världen har gjort. Idag börjar faktiskt 9 av 10 barn i världen i grundskolan! Utbildning är en möjlig väg ur fattigdom och många länder har gjort riktigt stora framsteg när det gäller utbildning. Det kan vara att ta bort skolavgiften eller erbjuda barn gratis skolmat.

Källa: <http://varldskoll.se/global-utveckling/>

Globala Målen

- FN:s globala mål för hållbar utveckling.
- De tre dimensionerna av hållbar utveckling.
- Målen ska vara uppfyllda till år 2030.

FN beslutade år 2015 om en utvecklingsagenda som ska bidra till en bättre och mer hållbar värld; både socialt, ekonomiskt och miljömässigt. Agendan heter Agenda 2030 och består av 17 mål och 169 delmål. De globala målen för hållbar utveckling gäller för alla FN:s 193 medlemsländer. Detta innebär att även Sverige ska arbeta för att nå målen, på både lokal och nationell nivå till år 2030.

Mål ett syftar till att avskaffa all form av fattigdom, vilket bidrar till frihet, makt, inflytande, hälsa, utbildning och inkludering.

Mål fem – uppnå jämställdhet och avskaffa diskriminering av flickor och kvinnor. Detta bidrar till att prioritera flickors framtid, en framtid där hon själv får välja vem hon ska gifta sig med och chansen till utbildning och egenmakt. Jämställdhet uppnås när kvinnor och män, flickor och pojkar har lika rättigheter, villkor, möjligheter samt makt att själva forma sina liv och bidra till samhällets utveckling.

Källa: <http://www.globalamalen.se/> (2016)

FN:s *andra* hållbara mål är att avskaffa hunger, uppnå en bättre kosthållning och främja ett hållbart jordbruk.

Tillgång till tillräcklig och näringsriktig mat är en mänsklig rättighet, som varje stat har en skyldighet att försäkra sina medborgare med. Särskilt fokus ska ligga på att trygga livsmedelsförsörjningen. Livsmedelspriser som åker berg- och dalbana gör det svårt för de allra fattigaste att få tillgång till näringsrik mat. En trygg livsmedelsförsörjning hör ihop med en välfungerande handel och jämställt och jämlikt tillträde till marknad och produktion.

Mål *fyra* syftar till att säkerställa en inkluderande och jämlik utbildning, vilket bidrar till alla barns rätt att få börja och gå klart sin utbildning.

Utbildning är en grundläggande mänsklig rättighet. Inkluderande utbildning av god kvalitet för alla är en av de viktigaste grunderna för hälsa och jämställdhet i varje samhälle.

Källa: <http://www.globalamalen.se/om-globala-malen/mal-2-utrota-hunger/> (2016)
<http://www.globalamalen.se/om-globala-malen/mal-4-sakerstalla-god-undervisning/> (2016)
<http://sv.wfp.org/content/vad-orsakar-hunger> (?)

Projektet Skolmat

Foto: Svenska FN-förbundet

Svenska FN-förbundets projekt Skolmat stödjer FN:s livsmedelsprogram, WFP, i Etiopien.

Cirka 20 miljoner barn i 62 länder får skolmat genom FN:s livsmedelsprogram, WFP. Skolmatsprogrammet har funnits i över 50 år och är världens största leverantör av skolmåltider.

Skolmatsprogrammen handlar om så mycket mer än mat, det är ett direkt verktyg för utveckling och en viktig investering.

Källa: <http://www.globalamalen.se/om-globala-malen/mal-4-sakerstalla-god-undervisning/> (2016)

<http://sv.wfp.org/node/16141> (2015)

Skolmatsfakta

- Utbildning
- Näring
- Hälsa
- Socialt skydd
- Jordbruksproduktion

Foto: UN Photo/JC Mc Ilwaine

Genom gratis skolmat stoppar vi hunger och startar skolgång!

För fattiga familjer gör gratis skolmat en enorm skillnad, och är ofta det som avgör att föräldrar ska låta barnen gå i skolan. Skolmåltiden blir en del av familjens försörjning – en mun mindre att mätta.

Utbildning: I länder där barn inte börjar eller avslutar sin utbildning i förväg, fungerar löftet om minst en måltid varje dag som en motivation för föräldrar att skicka sina barn till skolan. Antalet barn i skolan ökar och studieresultaten förbättras.

Näring: Ibland är skolmaten det första mål mat barnen får för dagen. Skolmat bekämpar felnäring och brister på viktiga ämnen som kan bromsa ett barns utveckling. Skolmåltiderna som erbjuds består ofta av frukost eller lunch. Ibland även mellanmål i form av högenergikex. Ofta används näringsberikade livsmedel så att barnen ska få de näringsämnen de behöver.

Hälsa: Skolmåltider förbättra barns hälsa, så att kroppen växer och stärks.

Socialt skydd: Skolmat fungerar som en säkerhet för hela familjer, genom att deras barn utbildas och deras matsäkerhet blir stabilare även i perioder av kris.

Lokala jordbruk: Genom att använda mat som är lokalt producerad hjälper skolmatsprogrammen inte bara barnen, men också jordbrukare och osäkra ekonomier. Där det är möjligt så används gärna lokalproducerade råvaror till skolmaten. På så vis hjälps även jordbrukare och samhället av projektet.

FN-förbundets projekt Skolmat

Foto: Svenska FN-förbundet

Svenska FN-förbundets projekt Skolmat stödjer FN:s livsmedelsprogram, WFP, i Etiopien.

I Etiopien bor nästan 100 miljoner människor. Levnadsvillkoren varierar mycket från region till region. 78 procent av de som bor i städer kan läsa och skriva medan samma siffra på landsbygden är 40 procent. Landet är ett av världens fattigaste men är också ett av de länder som genomgår den snabbaste ekonomiska utvecklingen.

Nästan 650 000 barn i 1200 grundskolor i Etiopien får mat i skolan tack vare skolmatsprogrammet.

Fatuma Abdu skolan ligger i Afarregionen och är en av de skolor som stöds av projektet. Skolan startades 2005 och här går 339 barn tillsammans med 13 lärare.

Film

Kolla på filmen (2:30 min) om projektet Skolmat.

Kort version av filmen finns här: <https://www.youtube.com/watch?v=MLrCbMQV6Xg>

Längre version av filmen finns här:

<https://www.youtube.com/watch?v=nnOBYrRs3vI&t=4s>

Diskussionsfrågor till filmen hittar du här: <http://bit.ly/2jTVc11>

Abera

Foto: Svenska FN-förbundet

Abera och Teddo går på Fatuma Abdu och promenerar varje morgon en timma för att komma till skolan. Ofta har de inte ätit någon frukost, utan får sitt första mål mat på skolan. När pojkarna är hemma är deras uppgift att passa familjens kor. Fast egentligen vill de hellre spela fotboll, som är deras stora intresse.

När jag blir stor vill jobba som lärare här i byn, säger Abera (närmast i bild)

Engagera dig!

- Läs mer på www.fn.se/skolmat.
- Arrangera en aktivitet för att sprida information om projektet Skolmat.
- Bli ambassadör för Skolmat. Läs mer på www.fn.se/ambassadorer.

Foto överst: Elias från Uddevalla FN-förening gör en kortfilm om Skolmat som sprids via sociala medier. HT 2016 (16 days)

Foto nederst: kick-off för ambassadörer, feb -17.

Deadline bidrag till Verksamhetsbrev #6 2016

Tack!

